

N:o 106.

Af herr **P. G. Petersson** i *Brystorp*, om *ändring af § 14 riksdagsordningen.*

Att behovet af en förändring i 14 § riksdagsordningen icke saknar grund kan visas deraf, att redan vid 1869 års riksdag väcktes förslag härom, och har sedermera, med undantag af åren 1871, 1876 och 1877, till hvarje Riksdag väckts motion om ändringar i den politiska rösträtten, samt vid flere riksdagar vunnit bifall i Andra Kammaren, men på senare tiden äfven i denna kammare afslagits. Dock för egen del anser jag att större skäl numera förefinnes till en förändring i rösträtten, än förut varit fallet, ty på senare tiden hafva tillkommit högre indirekta skatter samt tillökning i värnpligten; äfven kan efter mitt förmenande icke vara konsekvent att personer, som, låt vara på ett medelbart sätt, hafva rätt att deltaga i val till Första Kammaren, skola helt och hållet vara uteslutna från rösträtt vid val till Andra Kammaren i riksdagen.

I folkmedvetandet har den regel gjort sig gällande, att med skyldigheter äfven böra följa rättigheter, hvilken regel icke till sin helhet blifvit följd vid stiftandet af 14 § riksdagsordningen, ty såväl då som nu finnas många skattskyldige till stat och kommun utan motsvarande rättighet; härmed menas de, som skatta efter bevillning, men stå under det s. k. strecket.

Enligt regeringsformen tillkommer svenska folket dess urgamla rätt att sig sjelft beskatta, hvilken beskattning skall utgå genom åtagen bevillning.

men nu förhåller sig så, att flere, som skatta efter bevillning, icke ega rätt ingå i någon pröfning af bevillingens åtagande, således, efter mitt förmenande, stå regeringsformen och riksdagsordningen i strid mot hvarandra, i hvilket förhållande med allt fog kan påyrkas rättelse.

Vid sistlidne riksdag motionerade jag äfven om en förändring i den politiska rösträtten, angifvande då åtskilliga förmögenhetsvilkor för erhållande af rösträtt. Konstitutionsutskottet anför häröfver i sitt utlåtande. »Utskottet som förmodar, att svårigheter att afväga de olika fastigheternas förmåga att bereda egare eller åbor en tryggad ställning, föranledt lagstiftaren att likställa dem alla i afseende på census till valrätt, fann denna anledning välbetänkt och kan således icke bifalla motionärens förslag», men för att nu bereda en lindring i dessa betänkligheter om de olika fastigheternas förmåga, skall jag föreslå, att alla de män, som erlægga skatt till stat och kommun efter bevillning, böra komma i åtnjutande af politisk rösträtt, för så vidt inga laga hinder i öfrigt förefinnas.

Det är som bekant icke någonting nytt och hittills opröfvadt, som skulle införas genom att de på grund af kommunalbeskattningröstberättigade finge vid ett val, som icke är kommunalval, lika rösträtt, hvarje röstande en röst. Den grundsatsen är redan erkänd genom 1863 års förordning angående val af elektorer för utväljande af kyrkomötets ombud samt förordningen den 17 juli 1872 angående val af nämndeman.

På grund af ofvan anförda får jag föreslå,

att 14 § riksdagsordningen måtte erhålla följande förändrade lydelse: Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, enhvar i kommunens angelägenheter röstberättigad man.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 27 januari 1890.

P. J. Petersson.